

Рука Господня була на мені, і вивів мене Господь у дусі й поклав мене серед долини; долина ж та була повна костей.

2 Обвів він мене навкруги них, і ось було їх дуже багато по долині, і всі вони були пресухі.

3 І промовив до мене: «Сину чоловічий! Чи оживуть ці кості?»

Єзекиїл 37: 1—31

Тепер я твердо знав, що мені більше ніколи не бути лікарем. Я лежав на сонечку, на пухлятинному узвишші просто біля нашого дому, і відпочивав. Мій дядько-лікар, як і більшість родичів, цікавився, що я збираюся робити далі, оскільки зрозуміло, що я зійшов з торованого шляху, і вранці спитав мене про це. Питання повисло в повітрі. Якби хтось хотів змусити мене відповісти, я, мабуть, сказав би, що хочу писати. Але, правду кажучи, у той час думки про будь-яку цілеспрямовану діяльність здавалися безглуздими. Я покидав на кілька тижнів це миле містечко в Аризоні і був готовий спинатися вгору кар'єрною драбиною не більше, ніж електрон, що розігнався до другої космічної швидкості і вирвався в дивний, іскристий Всесвіт.

¹ Переклад Івана Хоменка. (Тут і далі прим. пер., якщо не зазначено інше.)

Я лежав у пилюці, купався в промінні сонця і спогадів та відчував, як стискається раптом це місто за п'ятнадцять тисяч шістсот миль від щойно обіцяного мені помешкання в гуртожитку при Стенфордському коледжі — від всього обіцяного...

Я пізнав медицину спершу через відсутність — через відсутність в дитинстві батька, який ішов на роботу вдосвіта і повертався затемна, і його чекала лише розігріта вечеря. Коли мені було десять років, мій тато переїхав з нами, трьома синами — п'ятнадцяти, десяти і восьми років — з Бронксвілла у штаті Нью-Йорк до містечка Кінгман в Аризоні, у пустельну долину, оточену двома гірськими хребтами, відому хіба що тим, що там можна було запастися пальним у далекій дорозі. Батька покликало туди сонце і нижча вартість життя — інакше як він міг би забезпечити кожному із синів омріяний коледж? — а ще можливість заснувати тут приватну кардіологічну практику. Його непохитна відданість своїм пацієнтам невдовзі зробила його шанованим членом місцевої спільноти. Нам випало його бачити пізно ввечері або у вихідні, і він був наче жива амальгама: ніжна любов поєднувалася із суворими вимогами, обійми й поцілунки — з жорсткими повчаннями:

— Найкращим стати дуже просто: знаходиш того, хто зараз найкращий, і здобуваєш на один бал більше, ніж він.

Тато досяг внутрішнього компромісу у своїх поглядах на батьківство: він вважав, що воно може існувати у формі екстракту, коли короткі, насичені і щирі, незабутні зустрічі цілком надолужують... усе, що постійно роблять інші батьки. Але я знав: така ціна лікарського фаху, і вона видавалась мені занадто високою.

Зі свого місця на плато я бачив наш дім, відразу за межею міста, біля підоснови гори Сербат, посеред рудої кам'янистої пустелі, поцяткованої москітовими деревами (прозопісом), перекотиполем і кактусами. Тут зненацька зривалися невеличкі смерчі, застилали виднокіл і так само раптово зникали. Простір розширювався і знову збігався. Двоє наших псів, Макс і Ніп, ніколи не стомлювались від свободи. Щодня вони пускалися в мандрі і приносили із собою щораз нові скарби пустелі: оленячу ногу, недогризений кавалок зайця про запас, вибілений сонцем череп коня, щелепу койота.

Ми з друзями теж любили свободу і по обіді часто вибиралися в пустелю на прогулянки, розвідки, пошуки викопних решток і рідкісних тут річкових русел. Мені, мешканцю зеленого передмістя на північному сході,

де головна вулиця з крамничкою солодощів була обсаджена деревами, дика вітряна пустеля здавалась незвіданою і знадливою. Мені було десять років, коли я вперше вирушив в пустелю сам-один і натрапив на стару іригаційну решітку. Я відірвав її від землі, підніс вище — і там, на відстані кількох сантиметрів від свого обличчя побачив три білі шовковисті сітки-павутини, і по кожній з них сунуло на мене на тонких довгих лапах чорне блискуче бульбасте тільце з моторошним криваво-червоним візерунком у формі клепсидри. Біля кожного павука пульсував білий кокон і дихав невідворотністю народження безлічі нових павучків-каракуртів. Жах охопив мене. Я миттю поклав решітку на місце і відсахнувся. Мій жах поєднав у собі кілька речей: загальновизнаний факт («Немає нічого більш смертельного, ніж укус каракурта»), ту моторошну позу, той чорний блиск, ту червону клепсидру. Після того ще багато років мені снилися кошмари.

Узагалі пустеля відкривала нам справжній пантеон страхіть: тарантули, павуки-вовки, павуки-самітники, усілякі скорпіони, стоноги, гримучі змії, їхні родичі гримучники. Проте ми жили мирно і навіть почувались комфортно поряд із цими істотами. Коли ми з друзями знаходили нору павука-вовка, то для